

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA

JP DIREKCIJA CESTA FEDERACIJE BIH D.O.O.

ZA 2008.GODINU

Broj: 065/09

Sarajevo, april 2008. godine

MENADŽMENTU
Javnog poduzeća Direkcija cesta Federacije BiH

MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA

Predmet revizije

Izvršili smo reviziju priložene bilance stanja Javnog poduzeća Direkcija cesta Federacije BiH d.o.o. (u daljem tekstu Direkcija cesta), sa stanjem na dan 31. prosinca 2008. godine i odgovarajuće bilance uspjeha, izvješća o promjenama na kapitalu i zvjehća o novčanim tijekovima za godinu koja se završava na taj dan, te reviziju usklađenosti poslovanja sa propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz financijska izvješća.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo je odgovorno za izradu i objektivnu prezentaciju ovih financijskih izvješća sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvješćavanja. Ova odgovornost obuhvata: uvođenje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su važne za pripremu i objektivnu prezentaciju financijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usklađenost poslovanja poduzeća sa važećim zakonskim i drugim važećim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o financijskim izvjetajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH („Sl.novine FBiH“ broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da financijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i iznosima koji su objavljeni u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u financijskim izvješćima, nastalim usljed korupcije i prevare. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su važne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije financijskih izvješća.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše revizorsko mišljenje

Kvalifikacija:

1. Direkcija cesta je zaključila Okvirni sporazum sa izvođačima radova redovnog održavanja magistralnih cesta na teritoriju FBiH za period od 5 godina, na osnovu kriterija o tehničkoj i/ili profesionalnoj sposobnosti koji nisu sukladni članu 1; 22; 25 i 26. Zakonu o javnim nabavkama BiH. Samo u 2008. godini za ove namjene utrošeno je 31,4 miliona KM, a za ugovoreni period od pet godina, utrošice se najmanje pet puta toliko, što je šire pojašnjeno u točki 5.9. Nacrta izvješća.
2. Ne možemo potvrditi iskazano povećanje vrijednosti cestovne infrastrukture u iznosu od 38.206.514 KM, zbog toga što je ukupno ulaganje iskazano kao imovina, a prema računovodstvenim politikama naknadna ulaganja na već postojećoj cestovnoj infrastrukturi iskazuju se kao imovina, samo ona koja produžuju vijek i kvalitet upotrebe cesta. Politikama

ni dodatnim uputstvima nije decidno određeno koja ulaganja produžuju rok i kvalitet cestovne infrastrukture, a koja će se iskazivati kao troškovi perioda. Posljedica navedenog na finansijske izvještaje može biti precijenjena vrijednost imovine i podcijenjeni troškovi perioda i rezultata poslovanja, što je pojašnjeno u točki 5.3. Nacrta izvješća.

Mišljenje

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijska izvješća mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijska izvješća, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno, finansijski položaj Javnog poduzeća Direkcije cesta Federacije BiH sa stanjem na dan 31. prosinca 2008. godine, rezultate njegovog poslovanja te novčani tijek, za godinu koja je završila na taj dan sukladno Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Finansijsko poslovanje u tijeku 2008. godine, bilo je u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom, osim za napomene navedene u točki 1 prethodnog pasusa.

Sarajevo, 02.04.2009. godine,

Bez daljne kvalifikacije našeg mišljenja skrećemo pozornost na slijedeće:

U vanbilančnoj evidenciji iskazani su posebni projekti Vlade FBiH, (ulaganja u auto-put) koji se financiraju iz Proračuna FBiH. Od ukupno iskazane vrijednosti od 204.438.672 KM, na projekte se odnosi 193.208.734 KM. Projekti se vode vanbilančno iz razloga što je Direkcija cesta zadužena samo za njihovu implementaciju, a cestovna infrastruktura u koju se vršilo ulaganje nije u njenoj nadležnosti. U ranijim našim revizijama ukazivali smo na nelogičnost ove evidencije i moguće posljedice, te predlagali da se iste prenesu na pravno lice formirano za upravljanje auto cestama. Tek u 2009. godini došlo je do prijenosa i primopredaje dokumentacije za dvije završene dionice auto puta Zenica-Sarajevo (Podlugovi –Jošanica i Visoko –Podlugovi) u vrijednosti od 129.190.161 KM na Federalnu direkciju za izgradnju, upravljanje i održavanje autocesta. Mi nismo vršili reviziju ovih projekata niti reviziju izbora dobavljača jer se radi o projektima kojima upravlja Vlada FBiH odnosno resorno ministarstvo, a uočili smo da sredstvima raspoložu resorni ministar i direktor Direkcije cesta.

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

BILANS STANJA NA DAN 31.12.2008. GODINE.....	1
BILANS USPJEHA ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31.12.2008. GODINE.....	2
IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA ZA 2008. GODINU, ZAKLJUČNO SA 31.12.2008.GODINE.....	3
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31.12.2008. GODINE.....	4
1. UVOD.....	5
2. CILJ I OBIM REVIZIJE.....	5
3. OSVRT NA PRETHODNU REVIZIJU.....	6
4. REZIME.....	6
5. NALAZI I PREPORUKE.....	7
5.1 Sustav internih kontrola.....	7
5.2 Planiranje i izvještavanje.....	8
5.3 Stalna sredstva.....	9
5.4 Kapital.....	11
5.5 Obaveze.....	12
5.5. a Neevidentirane obaveze.....	13
5.6 Sudski sporovi.....	14
5.7 Prihodi.....	14
5.8 Rashodi.....	14
5.9 Javne nabavke.....	15
5.10 Vanbilančna evidencija.....	17
5.11 Projekat auto ceste Zenica – Sarajevo.....	17
5.12 Obilaznica Sarajevo.....	17
6. KOMENTAR.....	18

BILANS STANJA na dan 31.12.2008. godine

O p i s	2008.	2007.
UPISANI, A NEUPLAĆENI KAPITAL		
DUGOROČNA IMOVINA	1.854.516.872	1.805.740.821
Stalna nematerijalna sredstva	2.743.690	3.210.734
Računarski programi – software	2.679.428	10.187
Druga stalna nematerijalna stalna sredstva	64.262	3.200.547
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.845.815.144	1.802.522.152
Zemljište	926.862	926.862
Građevinski objekti	1.763.577.515	1.767.569.551
Postrojenja i oprema	2.276.060	1.787.015
Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	79.034.707	32.238.724
Ostala stalna materijalna sredstva	7.935	7.935
Dugoročna potraživanja od drugih osoba	5.950.103	-
KRATKOROČNA IMOVINA	97.812.649	90.498.959
Zalihe sirovina i mater., rezervnih dijelova i sitnog invent.	2.116.335	50.007
Kupci	-	2.516
Ostala kratkoročna potraživanja	5.702.800	2.659.071
Potraživanja za PDV – ulazni porez	5.911.396	238.380
Novac i novčani ekvivalenti	84.080.868	87.547.766
Aktivna vremenska razgraničenja	1.250	1.220
IMOVINA – SREDSTVA (AKTIVA)	1.952.329.521	1.896.239.780
Vanbilančna evidencija	204.438.672	198.576.538
KAPITAL	1.872.333.836	1.821.854.789
Upisani kapital	1.773.149.776	1.768.313.108
Akumulirana (zadržana) dobit	99.184.060	53.541.681
OBVEZE	79.995.685	74.384.991
Dugoročne obveze	60.815.290	70.657.710
Obaveze po kreditima	29.741.740	-
Ostale dugoročne financijske obveze	27.019.057	66.399.317
Dugoročna razgraničenja i rezervisanja	4.054.493	4.258.393
Kratkoročne obveze	19.180.395	3.727.281
Obaveze za primljene avanse	3.975	-
Obveze prema dobavljačima	16.460.575	3.346.102
Obveze za poreze i doprinose	-	1.035
Druge kratkoročne obveze	-	2.100
Pasivna vremenska razgraničenja	2.715.845	378.044
KAPITAL I OBVEZE – UKUPNO (PASIVA)	1.952.329.521	1.896.239.780
Vanbilančna evidencija	204.438.672	198.576.538

Financijska izvješća je potpisao direktor Ljubo Pravdić i certificirani računovođa Faik Pršeš. Uprava je usvojila i odobrila njihovo izdavanje 30.03.2009. godine.

BILANS USPJEH A za godinu koja je završila 31.12.2008. goidine

O p i s	31.12.2008.	31.12.2007.
Operativni prihodi		
Prihodi od naknada i vlastiti prihodi	69.885.494	4.968.325
Bruto dobit	69.885.494	4.968.325
Troškovi prodaje uprave i administracije	(69.163.824)	(69.192.445)
Dobit / gubitak od operativne aktivnosti	721.670	(64.224.120)
Finansijski prihodi		
Drugi finansijski prihodi		85.485.651
Prihodi po osnovu kamata	176.739	-
Rashodi po osnovu kursnih razlika	(12)	(22.028)
Dobit od finansijske aktivnosti	176.727	85.463.623
Ostali prihodi		
Ostali prihodi	1.476.386	725.073
Ostali rashodi	(907.616)	(776.799)
Prihodi po osnovu revalorizacije – stalnih sredstava	-	2.378.485
Dobici od prodaje stalne imovine	2.700	-
Gubici od umanjenja vrijednosti stalne imovine	(1.233)	(24.688)
Dobit od ostalih aktivnosti	570.237	2.302.071
Dobit perioda	1.468.634	23.541.573

Financijska izvješća je potpisao direktor Ljubo Pravdić i certificirani računovođa Faik Pršeš. Uprava je usvojila i odobrila njihovo izdavanje 30.03.2009. godine.

IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA za 2008. godinu, zaključno sa 31.12.2008.godine
- u KM

R.b	Opis	Oznaka	IZNOS tekuća 2008.	IZNOS prethodna 2007.
	Gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti			
1	Neto dobit/dobitak		1.468.634	23.541.573
	Usklađivanje za:			
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+		
3	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+ (-)		
4	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	(+)	9.987.714	5.811.674
5	Rashodi (prihodi) od otuđenja materijalnih sredstava	+ (-)		
6	Usklađivanje po osnovu finansijskih stalnih sredstava	+ (-)		
7	Nerealizovani rashodi (prihodi) kod razmjene valuta na tržištu (kursne razlike)	+ (-)		
8	Ostala usklađ. za negotovins.stavke i tokove koji se odnose na ulag.i fin.akt.	+ (-)		
9	Svega 2 do 8		9.987.714	5.811.674
10	Smanjenje (povećanje) zaliha	+ (-)	(2.066.328)	(23.742)
11	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+ (-)	2.516	1.530.982
12	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+ (-)	(14.666.849)	55.418
13	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	(30)	378
14	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+ (-)	13.114.473	821.851
15	Povećanje (smanjenje) ostalih obaveza	+ (-)	(3.135)	2.771
16	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	2.133.901	2.638.681
17	Svega 9 do 16		(1.485.452)	5.026.338
18	A. Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+9+17)		9.970.897	34.379.585
	Gotovinski tok od ulagačkih aktivnosti			
19	Nabavka (prodaja) stalnih nematerijalnih sredstava	- (+)	467.044	(3.208.621)
20	Nabavka (prodaja) stalnih materijalnih sredstava	- (+)	(53.280.706)	(34.927.95)
21	B. Neto gotovinski tok od ulagačkih aktivnosti (19 do 20)		(52.813.662)	(38.136.572)
	Gotovinski tok od finansijskih aktivnosti			
22	Primici od izdavanja dionica i ost.oblika form.i poveć kapitala	(+)	4.836.668	27.368.851
23	Primljena pozajmljena sredstva	(+)	(9.634.545)	60.499.342
24	Ostali novčani tokovi od finansijskih aktivnosti	- (+)	44.173.745	(10.044.606)
25	C. Neto gotovinski tok od finansijskih aktivn. (22 do 24)		39.375.868	77.823.587
26	Neto povećanje (smanjenje) gotov. na rač.i blagajni (A+B+C)		(3.466.898)	74.066.600
27	Početno stanje gotovine na računu i blagajni		87.547.766	13.481.166
28	Konačno stanje gotovine na računu i u blagajni		84.080.868	87.547.766
29	Neto povećanje (smanjenje) gotov. na rač.i blagajni (28-27)		(3.466.898)	74.066.600

Financijska izvješća je potpisao direktor Ljubo Pravdić i certificirani računovođa Faik Pršeš. Uprava je usvojila i odobrila njihovo izdavanje 30.03.2009. godine.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU za godinu koja je završila 31.12.2008. godine

- u KM

O p i s	Upisani Vlasnički Kapital	Revalori- zacione rezerve	Akumulirana Dobit (gubitak)	Vlastite Dionice	UKUPNO
Stanje na dan 31.12.2006.	1.740.944.257		40.044.714		1.780.988.971
Učinci revalorizacije					
Revalorizacija stalnih sredstava Neto (dobitak) gubitak razdoblja			13.496.967		13.496.967
Raspored dobiti (gubitka)					
Emisija dioničk.kapitala i drugi oblici poveć.ili smanj.osn.kapit	27.368.851				27.368.851
Stanje na dan 31.12.2007.	1.768.313.108		53.541.681		1.821.854.789
Učinci promjena u račun. politika					
Učinci ispravka grešaka			44.173.745		44.173.745
Ponovno iskazano stanje na dan 01.01.2008. godine	1.768.313.108		97.715.426		1.866.028.534
Učinci revalorizacije					
Revalorizacija stalnih sredstava					
Ostali dobiti(gubici)perioda koji nisu iskazani u bilansu uspjeha					
Neto dobit (gubitak) razdoblja			1.468.634		1.468.634
Neto gubitak razdoblja					
Emisija dionič.kapitala i drugi oblici poveć.ili smanj.osn.kapit.	4.836.668		4.836.668		4.836.668
Stanje na dan 31.12.2008.	1.773.149.776		99.184.060		1.872.333.836

Financijska izvješća je potpisao direktor Ljubo Pravdić i certificirani računovođa Faik Pršeš. Uprava je usvojila i odobrila njihovo izdavanje 30.03.2009. godine.

**IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA
JP DIREKCIJA CESTA FEDERACIJE BiH d.o.o.
ZA 2008. GODINU**

1. UVOD

Direkcija cesta Federacije BiH osnovana je Zakonom o cestama Federacije BiH („Sl. novine Federacije BiH“ br: 6/02), a registrirana rješenjem Kantonalnog suda u Sarajevu od 24.10.2002. godine. Usklađivanje registracije poduzeća provedena je po osnovu Zakona o javnim poduzećima u FBiH, kod Općinskog suda u Sarajevu 23.02.2006. godine. Od tada pravni subjekt posluje pod nazivom Javno poduzeće Direkcija cesta Federacije BiH, društvo sa ograničenom odgovornošću (u daljem tekstu – Direkcija cesta).

Osnivač Direkcije cesta je Vlada Federacije BiH, a nadležno resorno ministarstvo je Federalno ministarstvo prometa i komunikacija (u daljem tekstu – Resorno ministarstvo). Prema Zakonu o cestama Federacije BiH (u daljem tekstu – Zakon o cestama), Direkcija cesta je jedini menadžer magistralne cestovne infrastrukture u Federaciji BiH. Povjerenje joj je osiguranje materijalnih i drugih uvjeta za održavanje, zaštitu, rekonstrukciju, izgradnju i upravljanje magistralnim cestama, te osiguranje tehničko-tehnološkog jedinstva sistema javnih cesta u Federaciji BiH.

Na Direkciju cesta resorno ministarstvo je prenijelo javne ovlasti vezane za izdavanje dozvola vezanih za upotrebu cestovne infrastrukture i korištenja cestovnog zemljišnog pojasa.

Kapital Direkcije cesta čini cestovna infrastruktura, a isti je imovina Federacije BiH.

Za realizaciju poslova i ciljeva poslovanja, Direkcija cesta je formirala organizacione jedinice:

- Kabinet Uprave,
- Sektor studija, projektovanje i građenje
- Sektor održavanja, zaštite cesta i sigurnosti prometa,
- Sektor međunarodnih investicija,
- Sektor ekonomsko-financijskih poslova,
- Sektor pravnih, ugovornih i kadrovskih poslova.

U okviru osnovnih organizacionih jedinica organizuju se odsjeci kao unutrašnje organizacione jedinice.

Samostalne organizacione jedinice su :

- Odjel za internu reviziju
- Odjel za nabavke

Pravilnikom o sistematizaciji poslova i radnih zadataka predviđena su 93 radna mjesta. Na dan 31.12.2008. godine, bila je zaposleno 75 radnika.

Sjedište Direkcije cesta je u Sarajevu, u ulici Terezija broj 54.

2. CILJ I OBIM REVIZIJE

Cilj naše revizije je da se na temelju provedene revizije izrazi mišljenje da li su financijska izvješća pripremljena u svakom značajnom pogledu sukladno sa važećom zakonskom regulativom i primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja. Za realizaciju navedenog cilja procjenjivat ćemo da li rukovodioci primjenjuju zakone i propise, koriste sredstva za odgovarajuće namjene u okviru propisanih i datih ovlaštenja, ocjenu financijskog upravljanja, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola uspostavljenih tako da zaštite imovinu kao i sposobnost da otkrivaju i spriječavaju značajno pogrešna prikazivanja u financijskim izvješćima.

Zbog ograničenja vremena i resursa, revizijom nismo obuhvatili cjelokupno područje poslovanja, niti smo ispitivali sve transakcije. **Revizijom nismo detaljno provjeravali vanbilančnu evidenciju** u kojoj su iskazani projekti Vlade FBiH, prije svega izgradnja auto puta, osim navođenja šta ista obuhvata jer je ista pod značajnim utjecajem i učešćem resornog Ministarstva.

Sustavom uzorka ispitali smo procese i sa njima povezane financijske veličine vezane za planiranje poslovnih aktivnosti, imovinu, prihode, obveze, značajnije troškove i procedure javnih nabavki.

Revizija je uključila i davanje preporuka za dalji rad za područja za koja smo smatrali bitnim, a vezana su za financijsko izvješćavanje.

3. OSVRT NA PRETHODNU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH, uzastopno šesti put provodi reviziju financijskih izvješća Direkcije cesta i usklađenosti iskazanih iznosa u izvješćima sa propisima. Prethodne godine dato je uvjetno mišljenje na financijska izvješća iz razloga što su:

Sredstava korištena za financiranje projekta koji nisu sukladno Zakonu o cestama u nadležnosti Direkcije cesta; nisu bile usklađene računovodstvene politike sa općeprihvaćenim Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja prilikom iskazivanja potraživanja odnosno prihoda po osnovu potraživanja; nije bila usklađena struktura povećanja upisanog osnovnog kapitala; obveza su precjenjene u iznosu od 44.847.442 KM; Uprava i organi upravljanja nisu vodili računa o blagovremenom pokretanju postupaka za odabir najpovoljnijih ponuđača, anticipirajući sva moguća događanja takvih izbora.

Direkcija cesta je Računovodstvene politike i Pravilnik o računovodstvu usuglasila sa važećim Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS) i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) osim načina iskazivanja javnih prihoda stečenih prijenosom ovlaštenja.

Naime, naša preporuka bila je na načina iskazivanja prihoda po osnovu izdanih Rješenja za korištenje cestovnog i zemljišnog pojasa. Ovi se prihodi nisu iskazivali sukladno MRS 18.- Prihodi, koji zahtjeva da se prihodi priznaju u momentu nastanka događaja, a ne u momentu naplate kako je regulirano Računovodstvenim politikama. Međutim, pošto se radi o javnim приходima stečenim prijenosom ovlaštenja Vlade FBiH iz članka 83. Zakona o cestama, stav Direkcije cesta, je da se i ovi prihodi evidentiraju u momentu uplate na račun (što nije sukladno MRS i MSFI). Nenaplaćena potraživanja na temelju javnih ovlaštenja, vode se u pomoćnim evidencijama. Na kraju obračunskog perioda se evidentiraju u istom iznosu na poziciji, potraživanja (u bruto iznosu) i ispravka vrijednosti. Nenaplaćena potraživanja na dan 31.12.2008. godine iskazana su u iznosu od 931.955 KM.

Direkcija cesta je i u 2008. godini nastavila sa financiranjem projekata, koji nisu sukladno Zakonu o cestama u njenoj nadležnost. Ovi poslovi prenijeti su na Direkciju cesta Uredbom o autocestama u FBiH, koju je donijela Vlada FBiH 07.02.2007. godine (prvo na rok od jedne godine, a zatim je taj rok produžen još jednu godinu). Po ovom osnovu finansirano je redovno održavanje autoceste Jošanica- Dobrinje, dužine 32,5 km. Zaključen je Okvirni sporazum za period od 16.03. 2008. godine do 15.03.2009. godine (planirane vrijednosti redovnog održavanja u 2008. godini su 1.065.000 KM). Isto tako Direkcija cesta raspisala je natječaj za izradu Studije izvodljivosti za Izgradnju autoceste Orašje - Tuzla. Ugovor je zaključen u vrijednosti od 2.350.000 KM, a u 2008.godini realizirano je samo 150.804 KM, što je dati avans po ugovoru.

Ostale naše preporuke su prihvaćene i implementirane.

4. REZIME

Izvršenom revizijom poslovanja Direkcije cesta za 2008. godinu konstatirali smo određeni broj propusta, a u cilju otklanjanja istih dali smo slijedeće preporuke:

Uprava je dužna obezbjediti konkurentnost u postupku nabavke i pritom poduzeti sve potrebne mjere kako bi se osigurala pravična i aktivna konkurencija među potencijalnim dobavljačima, uz ostvarenje jednakog tretmana, nediskriminacije i transparentnosti, sukladno članku 1; 22; 25 i 26. Zakona o javnim navkama BiH.

Uprava mora decidno odrediti što čine investiciona ulaganja, odnosno ulaganja u povećanje vrijednosti cestovne infrastrukture, a što čine investicioni troškovi, odnosno troškovi održavanja magistralnih cesta kako bi se stvorile pretpostavke za pravilno knjigovodstveno evidentiranje i izvještavanje ;

Uprava je dužna primjenjivati zakonske i podzakonske akte te planirati poslove održavanja cesta u skladu sa Pravilniku o održavanju javnih cesta.

Potrebno je da Uprava i organi upravljanja svako iz svoje nadležnosti ojačaju i unaprijede postojeći sistem internih kontrola sa ciljem postizanja razumne sigurnosti da se poslovanje odvija u skladu sa propisima i postavljenim ciljevima.

Izmjene pozicija u Rebalansu plana i programa Direkcije cesta treba vršiti na isti način i po istom postupku koji je slijedio kod njegovog donošenja. Izvještaj o realizaciji plana i programa Direkcije cesta treba dati točan prikaz kako planiranih pozicija tako i ostvarenih rezultata poslovanja, obzirom da je to bitna informacija, kako za Upravu, Odbora za reviziju, Nadzorni odbor, Vladu FBiH kao osnivača, Resorno ministarstvo, te širu javnost.

Pokrenuti postupak usaglašavanja računovodstvenih politika i Uredbe o privremenom načinu utvrđivanja evidentiranja i iskazivanja finansijskog rezultata u finansijskim izvještajima, donesenu 06.veljače 2008. godine, kojom se samo nova ulaganja u novu crstovnu infrastrukturu iskazuju kao imovina sa MRS -16. paragraf 13 i 14 i MSFI.

Rezervisanje za sudske sporove vršiti u skladu s odredbama MRS – 37. Rezervisanje, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 Sustav internih kontrola

Izvršili smo procjenu funkcioniranja sustava internih kontrola¹ na temelju provedene revizije određenih procesa poslovanja i utvrdili sljedeće:

Direkcija cesta je donijela Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji, kojim je utvrđen opis poslova i radnih zadataka svakog uposlenika i hijerarhijska odgovornost uposlenih. Donesen je značajniji broj podzakonskih akata u cilju uspješnijeg djelovanja sustava internih kontrola (Pravilnik o radu, Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama i drugi). Međutim, i pored navedenog mi smo uočili da sistem internih kontrola nije funkcionisao niti je nadziran, zbog čega su se desili sljedeći propusti:

- nije uložena potrebna pažnja u planiranju održavanja cesta što je propisana obaveza u članu 5. i 7. Pravilnika o održavanju javnih cesta (Službene novine FBiH, broj: 48/03, 59/06, 18/07, 28/07 i 43/07), a to je dovelo do naknadnog ugovaranja redovnog održavanja (sa istim izvođačem) u iznosu od 624.245 KM ili 36,7% prethodno ugovorenih radova.

- prilikom sačinjavanja Izvještaja o realizaciji plana i programa Direkcije cesta za 2008. godinu, došlo je do izmjena određenih pokazatelja mimo procedura i načina izmjena u odnosu na urađeni Rebalans plana i programa. Stekli smo dojam da informatički sustav nije tako postavljen da se automatizmom mogu vući pokazatelji iz baze o kojima se želi izvještavati, te stoga dolazi do otežanog rada prilikom izrade Izvještaja i određenih neslaganja između računovodstvenih podataka i podataka u Izvještajima.

- Uprava treba uložiti više napora da usuglasi Računovodstvene politike sa Uredbom o privremenom načinu utvrđivanja evidentiranja i iskazivanja finansijskog rezultata, a zatim da decidno odredi što čine investiciona ulaganja, odnosno ulaganja u povećanje vrijednosti cestovne infrastrukture, a što čine troškove održavanja magistralnih cesta, što je imalo za posljedicu da se izvršena ulaganja tokom godine u iznosu od 38.206.514 KM iskazuju kao troškovi perioda, a koncem izvještajnog perioda preknjiže na povećanje

¹ Sustav interne kontrole obuhvata kontrolna okruženje i kontrolne procedure. Sustav uključuje sve politike i procedure, uspostavljene od strane organa upravljanja Društva, sa ciljem osiguravanja ostvarivanja ciljeva Društva sukladno eksternim pravilima (zakonska akta) i rukovodnim politikama, osiguranja imovine i informacija, prevencije u otkrivanju prevara i greški, kvalitete računovodstvenih izvještaja sukladno Međunarodnim računovodstvenim standardima, blagovremena izrada pouzdanih finansijskih i rukovodnih/upravljačkih informacija)

vrijednosti imovine, bez razvrstavanja navedenog iznosa na dio koji doista jeste povećanje imovine i dio koji jesu troškovi perioda shodno usvojenim politikama.

- Uprava je dozvolila da se donese kriterij u tenderskoj dokumentaciji za zaključivanje Okvirnog sporazuma o uvjetima i načinu izvođenja radova redovnog održavanja magistralnih cesta na teritoriju FBiH za period od 5 godina, o tehničkoj i/ili profesionalnoj sposobnosti koji je diskriminatorski, odnosno nije sukladan članu 26. Zakonu o javnim nabavkama BiH.

Treba naglasiti i odgovornost Nadzornog odbora (bez kojeg preduzeće posluje od 21.07.2008. godine, a novi imenovan tek u martu 2009.g.), Odbora za reviziju i Odjela za Internu reviziju. Nadzorni odbor pored ostalog, organizira izradu vjerodostojnih računovodstvenih evidencija i finansijskih izvješća sačinjenih u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji iz kojih je vidljiv finansijski položaj kao i da razmatra provedbeni propis za postupak javnih nabavki i nadzire njegovo provođenje. Međutim, u svom mandatu nije vršio dovoljne aktivnosti po osnovu navedenih propusta.

Iz svega naprijed izloženog vidljivo je da sustav internih kontrola treba unaprijediti i nadzirati.

Preporuka:

Potrebno je da Uprava i organi upravljanja svako iz svoje nadležnosti ojačaju i unaprijede postojeći sustav internih kontrola sa ciljem postizanja razumne sigurnosti da se poslovanje odvija sukladno propisima i postavljenim ciljevima.

5.2 Planiranje i izvještavanje

Plan i program poslovanja za 2008. godinu sačinjen je u prosincu 2007.godine. U srpnju 2008. godine izvršen je Rebalans plana i programa rada, na koji je Nadzorni odbor dao suglasnost posljednji dan svog mandata (21.07.2008. godine). Do izrade Rebalansa plana i programa došlo je zbog očekivanog većeg priliva sredstava po osnovu Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH i zbog uključenja u osnovicu za obračun amortizacije mostova i tunela, po preporuci revizije, što je povećalo trošak amortizacije, a nije bila uključena u Plan i program.

Planiranje ulaganja, se i dalje radi bez Strategije razvoja magistralnih cesta u FBiH, koju shodno zakonskim propisima donosi Parlamenta FBiH. Vlada FBiH je donijela Program rekonstrukcije i modernacije mreže magistralnih cesta, za razdoblje 2005.-2010. godine ali još uvijek nije donijela kriterije za određivanje magistralnih i regionalnih cesta. Navedeno ima značajnog uticaja na aktivnosti Direkcije cesta, prije svega na njeno planiranje, koje se radi na bazi dogovora nivoa vlasti, a ne na bazi kriterija za odabir projekata koji bi se obuhvatili godišnjim planom.

U 2008.godini, planirane i ostvarene su sljedeće finansijske veličine:

Redni Broj	Opis	Ostvareno 2007. god.	Rebalans 2008. god.	Ostvareno 2008. god.
1	2	3	4	5
I	Ukupni javni prihodi	93.136.389	75.255.000	71.541.319
II	Ukupni javni rashodi	69.594.816	153.885.300	70.072.685
	Od toga: Zajednički projekti sa Međunarodnim institucijam	519.660	73.735.000 ²	0
III	Financijski rezultat (I - II) (gubitak)	23.541.573	(78.630.300)	1.468.634

Navedeni podaci pokazuju da su, prilikom usvajanja plana i programa rada, planirani veći rashodi od prihoda što bi dovelo do iskazivanja negativnog finansijskog rezultata poslovanja. Planiranje je urađeno prema ranije prihvaćenoj računovodstvenoj politici ulaganja sredstava u cestovnu infrastrukturu, prema kojoj se samo ulaganje u **novu** magistralnu cestu iskazuje kao **imovina**, a sve drugo kao **trošak**. Ovakva računovodstvena politika donekle je mogla održavati suštinu poslovanja u godinama kada su sredstva osigurana iz javnih prihoda mogla pokrivati izdatke po osnovu održavanja magistralnih cesta i nije se ulagalo u nove dionice puteva. Međutim, kada se sredstva za ulaganje u cestovnu infrastrukturu osiguravaju

² u mjesto navedenog iznosa u" Izvještaju o realizaciji plana i programa Direkcije cesta" stoji 0.

iz kreditnih sredstava, što je slučaj u revidiranoj godini, primjena navedene politike nije, a niti je mogla odraziti suštinu poslovanja preduzeća. Računovodstvene politike donosi Uprava uz poštivanje okvira uspostavljenih Međunarodnim računovodstvenim standardima i prilagođava ih uvjetima poslovanja kako bi realno planirala i prezentirala u financijskim izvještajima svoje poslovanje.

Zbog navedenog, planiranje i izvještavanje o poslovanju nije usklađeno i ne odražava stvarno poslovanje. Kao primjer navodimo da se prilikom donošenja plana i rebalansa plana za 2008. godinu, planirana ulaganja u cestovnu infrastrukturu iz kredita međunarodnih financijskih institucija **kao javni rashodi**, a u "Izvještaja o realizaciji plana i programa" za 2008. godinu, navedeno ulaganje je iskazano kao investicije, odnosno imovina. Umjesto navedenog iznosa od 73.735.000 KM, izvješteno je da ovakva sredstva nisu bila planirana. Razlog tome je da se koncem godine uočio nesklad između prihoda i rashoda pa se knjigovodstveno izvršilo preknjižavanje sa pozicija javnih rashoda, na poziciju investicija i na osnovu takvih podataka urađen je izvještaj o poslovanju. To je dovelo da se u Izvještaju o realizaciji plana i programa iskazana planirana ulaganja u investicije u iznosu od 122.312.700 KM, a realizirana u iznosu od 59.341.792 KM ili 49%, radi čega se ne može govoriti o efikasnosti ili neefikasnosti izvršenja investicija, jer se radi o preknjižavanjima koja ne daju realnu sliku planiranih i ostvarenih aktivnosti.

Preporuka

Izmjene pozicija u Rebalansu plana i programa Direkcije cesta treba vršiti na isti način i po istom postupku koji je slijedio kod njegovog donošenja.

Izvještaj o realizaciji plana i programa Direkcije cesta treba dati točan prikaz kako planiranih pozicija tako i ostvarenih rezultata poslovanja, obzirom da je to bitna informacija, kako za Upravu, Odbora za reviziju, Nadzorni odbor, Vladu FBiH kao osnivača, Resorno ministarstvo, te širu javnost.

Izvještavanje Vlade FBiH putem resornog ministarstva, o realizaciji plana i programa, bilo je redovito. Direkcija cesta je svaka tri mjeseca dostavlja slijedeće izvještaje:

- za sredstva budžeta (uključujući i Grant-ove) – Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija, a isti FMF i Vladi FBiH
- sredstva budžeta za autoput - Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija i Federalnoj direkciji za izgradnju, upravljanje i održavanje autocesta, a isti FMF i Vladi FBiH
- za sredstva GSM licence - Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija, Federalnom ministarstvu finansija i Komisiji GSM licence.

Također, po osnovu javnog prihoda od naknada (nafta, putarine pravna i fizička lica, Služba pomoći i informiranja korištenje cestovnog zemljišta i druge naknade) Direkcija cesta dostavlja svakom mjeseca izvještaj Federalnom ministarstvu finansija.

5.3 Stalna sredstva

Neto vrijednost stalnih sredstava iskazana je u iznosu od 1.854.516.873 KM. Najveći dio odnosi se na cestovnu infrastrukturu. Vrijednost stalnih sredstava kao i njihove promjene tijekom 2008.godine iskazane su kako slijedi:

Opis	Zemljište	Građevin. Objekti	Oprema	Investicije u toku	Ostalo	Nematerij. ulaganja	Ukupno
Nabavna vrijednost							
1 Stanje na dan 31.12.2007.	926.862	1.773.107.432	2.641.702	32.238.724	7.935	3.481.871	1.812.404.526
- direktna povećanja			1.093.160	52.258.835		89.084	53.441.079
- prijenos sa investic. u toku		4.836.668		-5.462.851			-626.183
- otuđenje i rashodovanje			-13.259				-13.259
- ostalo					5.950.104		5.950.104

Stanje na dan							
31.12.2008.	926.862	1.777.944.100	3.721.603	79.034.708	5.958.039	3.570.955	1.871.156.267
Akumulir.							
2 amortizacija:							
Stanje na dan							
31.12.2007		5.494.919	897.649			271.137	6.663.705
- amortizacija za 2008.		8.780.761	650.824			556.129	9.987.714
- otuđenje i Rashodovanje			-12.026				-12.026
Stanje na dan							
31.12.2008.		14.275.680	1.536.447			827.266	16.639.393
Neto knjgov.							
3 Vrijednost							
Sanje na dan							
31.12.2007.g	926.862	1.767.612.513	2.005.002	32.238.724	7.935	2.949.784	1.805.740.821
Stanje na dan							
31.12.2008.	926.862	1.763.668.420	2.185.156	79.034.707	5.958.039	2.743.689	1.854.516.873

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po trošku sticanja odnosno nabavke. Naknadno mjerenje nakon početnog priznavanja se vrši metodom nabavne vrijednosti. Investicijska ulaganja na sredstvima dugotrajne materijalne imovine obuhvaćaju naknadne troškove na već postojećim sredstvima, kada je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi u većem obimu pritijecati u Direkciju cesta i kada se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti. Temeljni kriterij za priznavanje naknadnih troškova u nabavnu vrijednost je zadovoljen kada se time: produžava vijek uporabe stalnog sredstva, povećava njegov kapacitet i unapređuje kvaliteta njegovog učinka.

Amortizacija materijalnih sredstava obračunava se linearnom metodom otpisa tijekom procjenjenog vijeka trajanja svakog pojedinačnog sredstva. Procjenjeni vijek trajanja materijalne imovine i stope amortizacije su:

	Vijek korišt. (u god.)	Stopa (u %)
Građevinski objekti:		
• poslovna zgrada	100	1,0
• tuneli, mostovi, vijadukti	100	1,0
• Gornji sloj (asfalt, beton) cesta	10	10
Specijalna oprema (alati)	10	10
Transportna sredstva	6,5	15,5
Oprema	5 -10	20,0 – 10,0
Osnivačka ulaganja	2	50

Prema naprijed iznesenim tabelarnim podacima na imovini su se desile sljedeće promjene :

- izvršen je prijenos sa investicija u toku na završene dionice putne mreže u iznosu od 4.836.668 KM. Pregled završenih investicija usvojila je Vlada FBiH.

- u 2008. godini, nabavljena je oprema u vrijednosti od 1.093.160 KM. Značajnije nabavke odnosile su se na nabavku mjernih i kontrolnih instrumenata u iznosu od 949.487KM6 KM, nabavku putničkih automobila u vrijednosti 119.286KM, te ostale opreme u vrijednosti od 24.387KM.

- tokom revidirane godine sa investicija u toku prenesen je iznos od 5.950.104 KM na ostala dugoročna potraživanja. Naime, to su izvršena ulaganja u autoceste (dionice Visoko-Podlugovi 3.362.781 KM i Drivuša-Kakanj 2.587.322 KM), koja će se rješavati prilikom prijensa knjigovodstvenih evidencija na Federalnu direkciju za izgradnju, upravljanje i održavanje autocesta..

- ulaganja u investicije u tijeku u 2008. godini iskazana su u iznosu od 59.341.792 KM. Najveću stavku u investicionim ulaganjima čine ulaganja u cestovnu infrastrukturu finansirana kreditnim sredstvima u iznosu od 38.739.692 KM. Revizorski tim izvršio je uvid u dokumentaciju ovih ulaganja i konstatira sljedeće:

Ulaganja su vršena na temelju programske analize mreže magistralnih cesta i utvrđenih prioritete radova u FBiH za period 2007-2011 misija Evropske investicijske banke („EIB“), zajedno sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj („EBRD“) i Svjetskom bankom („WB“) te predstavnicima nadležnih ministarstava i Direkcijom cesta, procjenila je ukupne troškove programa „Rehabilitacije cesta u FBiH“ na 105 miliona EUR-a. Program je ubuhvatio 1.184 km postojeće mreže maristralnih cesta, odnosno 109 dionica i 9 mostova. Radovi, iako na različitim dionicama su slični i obuhvataju presvlačenje ili poboljšanje kolovoza, zavisno od stepena oštećenja, uključujući i radove na poboljšanju odvodnje i komponenti sigurnosti, čime će se zajedno sa vanrednim održavanjem omogućiti zaustavljanje dugogodišnjeg trenda pogoršanja stanja magistralnih cesta, povećanje nivoa usluge, sigurnosti prometa, te smanjenjem budućih potreba za većim ulaganjima. Realizacija navedenog programa predviđena je u periodu od 2008-2012 . godine.

U 2008.godini došlo je do realizacije dijela kreditnih sredstava po programu rehabilitacije cesta. Izvršena su ulaganja u 29 od planiranih dionica magistralnih cesta, u ukupnoj vrijednosti 38.206.514 KM. Izdaci po osnovu ovih ulaganja Planom i programom Direkcije cesta, a i Rebalansom plana i programa Direkcije cesta, predviđena su kao troškovi odnosno javni rashodi. Sukladno tomu, iznos od 38.206.514 KM prvo je evidentirana na troškove, na poziciju-Usluge održavanja u iznosu od 37.594.421 KM i na poziciju rashode polovanja u iznos od 879.068 KM koji se odnosi na kamate po kreditima. Ovakav način evidentiranja izdataka po osnovu rehabilitacije cesta, doveo bi Direkciju cesta do iskazivanja negativnog finansijskog rezultata u iznosu od 36.737.880 KM. Na kraju obračunskog perioda ovi izdaci (u ukupnom iznosu od 38.206.514 KM) preknjiženi su na investiciona ulaganja, odnosno ulaganja koja će povećati vrijednost navedenih dionica magistralnih cesta, te je na taj način iskazan pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 1.468.634 KM.

Do ovakvih preknjižavanja i izvođenja finansijskog rezultata došlo je što Direkcija cesta nema jasnu odredbu što čine investiciona ulaganja tj. ulaganja koja će povećati vrijednost cestovne infrastrukture. Računovodstvenim politikama naknadna ulaganja na već postojećoj cestovnoj infrastrukturi iskazuju se kao imovina, samo ona koja produžuju vijek i kvalitet upotrebe cesta. Politikama niti dodatnim uputstvima nije decidno određeno koja ulaganja produžuju rok i kvalitet cestovne infrastrukture, a koja će se iskazivati kao troškovi perioda, a što čine investicijski troškovi, tj. izdaci tekućeg održavanja koji se po obračunskom periodu zatvaraju i samo ostavljaju traga na finansijski rezultat. Svemu ovome, doprinijela je neusklađenost donesene Uredbe o privremenom načinu utvrđivanja, evidentiranja i iskazivanja finansijskog rezultata sa MRS i MSFI. Naime, Uredbom je regulirano da ulaganja u novu cestovnu infrastrukturu predstavljaju investiciona ulaganja, odnosno povećanje vrijednosti cestovne infrastrukture.

Revizorski tim ne možemo potvrditi koja od gore navedenih varijanti (te, da li i jedna varijanta u cijelosti) čini istinit i fer prikaz stanja sredstava i finansijskog rezultata.

Preporuka

Uprava mora decidno odrediti što čine investiciona ulaganja, odnosno ulaganja u povećanje vrijednosti cestovne infrastrukture, a što čine investicioni troškovi, odnosno troškovi održavanja magistralnih cesta kako bi se stvorile pretpostavke za pravilno knjigovodstveno evidentiranje i izvještavanje;

Pokrenuti postupak usaglašavanja računovodstvenih politika i Uredbe o privremenom načinu utvrđivanja evidentiranja i iskazivanja finansijskog rezultata u finansijskim izvještajima, donesenu 06. veljače 2008. godine, kojom se samo nova ulaganja u novu crstovnu infrastrukturu iskazuju kao imovina sa MRS -16. paragraf 13 i 14 i MSFI.

5.4 Kapital

Računovodstvenim politikama kapital Direkcije cesta čini:

1. upisani kapital - cestovna infrastruktura koja predstavlja opće dobro, a koja je procjenjena prilikom osnivanja
2. finansijski rezultat

Povećanje upisanog kapitala se vrši dokapitalizacijom iz finansijskog rezultata na osnovu Odluke organa upravljanja. Upisani kapital, Odlukom osnivača može se uvećati na sljedeći način:

- za izvršena kapitalna ulaganja koja su financirana iz sredstava javnih prihoda kao nova ulaganja
- za projekte koji proizilaze iz zaključenih kreditnih sporazuma gdje je Direkcija cesta implementator a financiranje se vrši iz proračuna FBiH i /ili sredstava granta, odnosno kredita međunarodnih finansijskih institucija, na osnovu procjene vrijednosti datog projekta (ako se nema saznanja o ukupnoj vrijednosti investicije).

U finansijskim izvješćima Direkcije cesta, kapital je iskazan u iznosima:

	31.12.2008.	31.12.2007.
KAPITAL	1.872.333.836	1.821.854.789
Upisani osnovni kapital	1.773.149.776	1.768.313.108
Akumulirana (zadržana) dobit	99.184.060	53.541.681

Upisani osnovni kapital Direkcije cesta u 2008. godini uvećan je za 4.836.668 KM. Za navedeni iznos završene investicije uvećale su vrijednost cestovne infrastrukture s jedne i upisani osnovni kapital Direkcije cesta s druge strane. Projekti su financirani iz tekućeg poslovanja. Povećanje akumulirane dobiti za 45.642.379KM u odnosu na prošlu godinu rezultat je: izvršenih korekcija na temelju naših preporuka.

5.5 Obaveze

U finansijskim izvještajima iskazane su obaveze u ukupnom iznosu 79.995.680 KM. Struktura iskazanih obaveza je slijedeća:

O b a v e z e	31.12.2008.	31.12.2007.
Dugoročne obaveze	60.815.290	70.657.710
Obaveze po kreditima	29.741.740	-
Ostale dugoročne finansijske obaveze	27.019.057	66.399.317
Druga dugoročna razgraničenja	4.054.493	4.258.393
Kratkoročne obaveze	19.180.395	3.727.281
Obaveze za primljene avanse	3.975	
Obaveze prema dobavljačima	16.460.575	3.346.102
Obaveze za porez i doprinose i druga davanja	-	1.035
Druge kratkoročne obaveze	-	2.100
Pasivna vremenska razgraničenja	2.715.845	378.044
Ukupno	79.995.680	74.384.991

Obaveze po kreditima u iznosu 29.741.739 KM, se odnose na povučena sredstava sa izvještajnim periodom po osnovu zaključenih dugoročnih međunarodnih kreditnih sporazuma s Evropskom investicijskom bankom za sanaciju magistralnih cesta, mostova i konsultantskih usluga (projektovanje, nadzor, tehnička pomoć u implementaciji) u FBiH u vrijednosti 50.000.000 EUR i kreditnog sporazuma sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj za rekonstrukciju puteva u vrijednosti 45.000.000 EUR. Protuvrijednost ovih kredita iznosi 185.803.850 KM.

Do povlačenja sredstava iz odobrenog kredita Evropske banke došlo je tek polovinom 2008. godine, a ugovor je potpisan 17.07.2007. godine. Zbog kašnjenja u povlačenju sredstava banka je obračunala kamatu i proviziju u iznosu 612.094 KM na nepovučena sredstva za period od 15.09.2007- 05.12.2008. godine, čime je povećano kreditno zaduženje i bespotreban odliv sredstava, uzrokovan neblagovremeno provedenom parlamentarnom procedurom, (davanju saglasnosti) za zaključivanje Supsidijarnog ugovora o zajmu između FBiH i BiH. Dijelom se kasnilo i zbog složenih procedura odobrenja od strane kreditora.

Pregled zaključenih međunarodnih kredita Direkcije cesta:

R.B	Kredit	Ugovorena vrijednost u KM	Povučena sredstva na dan 31.12.2008	Kamatna stopa / provizija	Uslovi kredita Zatvaranje	Period otplate
1.	Evropska investicijska banka (EIB)	97.791.500	11.714.498	Varijabilna EURIBOR	15.12.2011	2014 – 2026
2.	Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) broj: 37543	88.012.350	18.027.241	- Varijabilna EURIBOR +1% marža; - 0,5% provizije na neiskor. sred. - 1% jedn. proviz.	31.12.2011	2010 – 2022
3.	Međunarodna asocijacija za razvoj (IDA) broj: 4371-BOS	17.494.684	-	-	31.12.2011	2017- 2027
UKUPNO		203.298.534	29.741.739			

Iz pregleda kreditnih zaduženja vidljivo je da postoje sklopljeni ugovori po kojima još nije došlo do povlačenja sredstava. U maju 2008. godine zaključen je Sporazum o finansiranju projektne putne infrastrukture i sigurnosti na putevima između Bosne i Hercegovine i Međunarodne asocijacije za razvoj. Vrijednost ugovora 16.400.000 SDR – Specijalnih prava vučenja, od čega se na Federaciju BiH odnosi u 8.200.000 SDR, (protuvrijednosti 17.494.694 KM). Supsidijarni kreditni sporazum s Federacijom BiH i Direkcijom cesta zaključen je u oktobru 2008. godine. Kako je i ovaj kredit zbog dugotrajne parlamentarne procedure postao efektivan tek krajem oktobra 2008. godine, odnosno krajem građevinske sezone, nije došlo do realizacije istog.

Ostale dugoročne finansijske obaveze, u najvećem iznosu odnose se na doznačena sredstva Vlada FBiH, (22.200.000 KM) na transakcijski račun Hypo Alpeadria bank u maju i novembru 2008. godine. Sredstva su doznačena, bez utvrđene namjene utroška, zbog čega su evidentirana kao obaveza.

Ova sredstva, prema usvojenoj Odluci o vrijednosti GSM licence za BiH (Službeni glasnik BiH, broj 44/03), se koriste za finansiranje projektne dokumentacije na koridoru Vc i izgradnje planiranih autoputeva. Odluku o utrošku raspoređenih sredstava FBiH, donosi Vlada FBiH na prijedlog Federalnog ministarstva prometa i komunikacija i Federalnog ministarstva finansija u skladu s Odlukom o načinu raspodjele sredstava naplaćenih izdavanjem GSM licence za BiH (Službeni glasnik BiH, broj 37/04).

Program utroška ovih sredstava za 2008. godinu nije donesen ni do 12.03.2009. godine, nego je Vlada FBiH istog datuma donijela odluku o prijenosu sredstava sa računa GSM licence u iznosu 19.980.000 KM na transakcijski račun Federalnog ministarstva finansija. Ista su prenesena kao pozajmica sa rokom povrata 60 dana.

Iz navedenog vidljivo je da sredstva nisu korištena u predviđene namjene.

5.5. a Neevidentirane obaveze

Raspolažemo sa Ugovorom o podzajmu broj: 31788 prema kojem je Direkcija cesta obveznik otplate zajma u iznosu 38.592.100 EUR-a u 22 jednake polugodišnje rate, s početkom otplate 22.06. 2009. godine, i konačnom otplatom 22.12.2019. godine. Navedeni kredit je odobrila Evropska banka za obnovu i razvoj BiH, u čemu Federaciji BiH u prethodno navedenom iznosu. Po osnovu navedenog kredita Federalno ministarstvo finansija je ispostavilo Direkciji cesta zahtjev za plaćanje u iznosu od 1.071.553 EUR.

Revizijom finansijskih izvještaja utvrdili smo da se navedeno obveze ne iskazuju u poslovnim knjigama Direkcije cesta. Razlog ne iskazivanja navedenih obaveza u knjigovodstvu, je Zaključak Vlade FBiH iz 2004. godine, prema kojem obveze servisiranja navedenog kredita se obezbjeđuje iz Budžeta FBiH za period 2006-2009. godine, te zbog toga uprava je stava da neće priznati ove obaveze dok se ne izvrše usaglašavanja između Direkcije cesta, Federalnom ministarstva finansija, Federalnog ministarstva prometa i komunikacija. Raspolažemo i dokumentacijom iz koje je vidljivo da su aktivni razgovori o načinu rješavanja ovih obaveza između učesnika u ovom poslu.

5.6 Sudski sporovi

Protiv direkcije cesta pokrenute su 164 tužbe, od strane fizičkih i pravnih lica, a povodom saobraćajnih nezgoda koje se događaju na cestama. Ukupna vrijednost sporova po nepravosnažnim zahtjevima je 2.433.748 KM.

Knjigovodstveno rezervisanje sredstava nije vršeno, iako su planirana rezervisanja u iznosu 500.000 KM. Tokom 2008. godine po osnovu sudskih sporova izvršena je isplata u iznosu 754.784 KM.

Uprava je u 2008. godini, pokrenula 14 regresnih tužbi. Ukupna utužena vrijednost iznosi 312.705 KM, od čega je naplaćeno 21.459 KM.

Prema evidenciji o podnesenim tužbama koje je pokrenula Uprava od 2005-2008. godine, od 47 tužbi u vrijednosti stvarnog duga 826.234 KM, protiv fizičkih i pravnih lica koji koriste cestovno zemljište po osnovu Ugovora o privremenim korištenju cestovnog zemljišta za koje su kao korisnici obavezni plaćati godišnju naknadu, naplaćeno je u iznosu 418.892 KM, od čega je u 2008. godini, u iznosu 278.199 KM.

Na sumnjivim i spornim potraživanjima po osnovu korištenja cestovnog zemljišta i panoa iskazana je u iznosu 931.954 KM.

Preporuka

Rezervisanje za sudske sporove vršiti u skladu s odredbama MRS – 37. Rezervisanje, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva.

5.7 Prihodi

Ukupni prihodi iskazani su u iznosu 71.541.319 KM, što je u odnosu na isti period prethodne godine, manje za 22.016.215 KM.

Struktura iskazanih prihoda je:

Vrsta prihoda	31.12.2008.	31.12.2007.
Naknade u skladu s Zakonom o cestama	69.243.754	69.937.062
Druga sredstva osigurana po posebnim propisima	743.418	520.685
Sredstva međunarodnih organizacija – EUFOR	70.232	4.547.180
Sredstva Budžeta FBiH	-	4.918.617
Sredstva po Odluci Vlade FBiH iz GSM licence	-	10.109.182
Naknadno utvrđeni prihodi	1.067.323	666.985
Neiskorištena rezervisanja	-	58.193
Procjena cestovne infrastrukture	-	2.378.485
Grant Vlade Italije za Južna obilaznica Mostara	416.592	-
UKUPNO:	71.541.319	93.557.534

Prihodi se priznaju u momentu naplate pripadajućih naknada uvedenih Zakonom o cestama i Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH. Do smanjenja prihoda je došlo iz razloga što su smanjenje uplate javnih prihoda.

5.8 Rashodi

U finansijskim izvještajima iskazani su rashodi u ukupnom iznosu 70.072.685 KM. Struktura iskazanih rashoda je sljedeća:

	31.12.2008.	31.12.2007.
RASHODI	70.072.685	70.015.960
Troškovi poslovanja (administracija i usluge održavanje cesta)	69.163.824	69.192.445
Negativne kursne razlike	12	22.028
Gubici od umanjenja vrijednosti stalnih sredstava	1.233	27.886
Kazne, penali i nadoknada štete	765.131	1.226

Otpis nenaplaćenih potraživanja	-	421.145
Naknadno utvrđeni rashod	142.478	351.230

Najznačajniji troškovi poslovanja su **usluge održavanja cesta** i iskazane su ukupnom iznosu 49.601.099 KM, a obuhvataju slijedeće:

	31.12.2008.	31.12.2007.
Usluge održavanja cesta	49.601.099	54.462.474
Redovno održavanje	23.383.078	18.977.308
Sanacija	19.127.808	23.467.865
Zimsko održavanje	7.090.213	12.017.301

Redovno i zimsko održavanje cesta je u 2008. godini obavljalo 11 pravnih lica koje su za te poslove izabrani u martu 2008. godine, a čiji izbor smo pojasnili u tački 5.9 Javnih nabavki Izvještaja.

Ukupna ugovorena vrijednost za troškove redovnog i zimskog održavanja iznosila je 31.942.844 KM, a utrošeno je 30.473.291 KM.

Revizijom realizacije zaključenih ugovora uočili smo da je uz osnovni ugovor koji se odnosi na redovno održavanje dionica ukupne dužine 112 km zaključen s izvođačem radova **Ceste d.d. Mostar** u martu mjesecu u vrijednosti 1.699.995 KM, zaključen i ugovor o dodatnim radovima. Dodatni radovi na istoj dionici ugovoreni su putem **pregovaračkog postupka bez objave obavještenja** u novembru 2008. godine, u iznosu 624.245 KM. Sa ovim dobavljačem zaključeni su ugovori 2008. godini u vrijednosti 11.623.988 KM, a isplaćeno je 11.327.180 KM i isti je izabran za održavanje puteva na rok od pet godina.

Ugovorni organ je koristio član 11. Zakona o javnim nabavkama točka 4d. stav 1. prema kojem se može koristiti dodjeljivanje ugovora za dodatne radove koji ne mogu preći 50% glavnog ugovora. Međutim, citirani član Zakona je pored te mogućnosti propisao da se dodatni radovi koji nisu obuhvaćeni u prvobitnom zaključenom ugovoru, a koji se mogu zaključiti usljed „**nepredviđenih okolnosti i kada se takvi radovi ne mogu tehnički i ekonomski odvojiti od glavnog ugovora bez većih nepogodnosti po Ugovorni organ**“.

Zbog navedenog naše mišljenje da iskazani troškovi u iznosu 624.245 KM po osnovu dodatnih radova nisu odobreni u skladu s propisima (izbora najpovoljnijih ponuđača), jer se ne radi o nepredviđenim okolnostima niti radovima koji se nisu mogli prije predvidjeti. Prema članu 5. i 7. Pravilnika o održavanju javnih cesta (Službene novine FBiH, broj: 48/03, 59/06, 18/07, 28/07 i 43/07) Ugovorni organ je bio dužan da u godišnjem planu održavanja utvrdi nivo prednosti održavanja cesta, planirana ulaganja u održavanja cesta, a Operativnim programom odredi potrebna finansijska sredstva, materijale, količine, vrste radova i rokovi završetka radova za svaku dionicu. Ako se upoređi vrijeme sklapanja osnovnog ugovora i vrijeme sklapanja ugovora o dodatnim poslovima očito je da se održavanju cesta nije pristupilo na propisani način.

Pored navedenog za istaknuti je i to, što je prilikom izbora navedenog izvođača radova eliminisan iz konkurencije, za istu dionicu ponuđač sa nižom cijenom koji ima iskustva u održavanju javnih cesta, a traženi kriterij tendera je kriterija održavanja **magistralnih** cesta, čije posljedice smo detaljno pojasnili u tački 5.9. Javnih nabavki.

Preporuka

Uprava je dužna primjenjivati zakonske i podzakonske akte te planirati poslove održavanja cesta u skladu sa Pravilnikom o održavanju javnih cesta.

5.9 Javne nabavke

Izvršili smo uvid u dokumentaciju vezanu za provedbu postupka javnih nabavki i utvrdili sljedeće:

Slučajnim uzorkom odabrali smo više predmeta nabavki izvršenih u 2008. godini i nismo uočili propuste u odabiru postupka izbora najpovoljnijih dobavljača sukladno Zakonu o javnim nabavkama BiH.

Međutim, imamo primjedbe na postupanje Direkcija cesta, vezana za određene kvalifikacione uvjete iz tenderske dokumentacije prilikom izbora najpovoljnijih ponuđača za redovno održavanje magistralnih cesta, kao i nabavka soli. Direkcija cesta nije poduzeo sve potrebne mjere kako bi se osigurala pravična i aktivna konkurencija među potencijalnim dobavljačima, uz ostvarenje jednakog tretmana i nediskriminacije.

Naime u 2007. godini, pokrenut je postupak za zaključivanje Okvirnog sporazuma o uvjetima i načinu izvođenja radova redovnog održavanja magistralnih cesta na teritoriji FBiH za period **od 5 godina** (16.03.2008. godine do 15.03.2013.godine). Radovi redovnog održavanja podjeljeni su na 16 Lot-ova, odnosno na 16 dionica magistralnih cesta (ukupne dužine 2.040 km). Za ovu namjenu za 2008. godinu planirana su sredstva u iznosu od 31,7 miliona KM, koliko je procijenjena vrijednost ukupnih troškova izvođenja radova po dionicama. **Za pet godina pod pretpostavkom istog ulaganja utrošiće se 158,5 miliona KM.** Po svim LOT-ovima zaključeni su Ugovori sa izvođačima radova za redovno održavanje magistralnih cesta 14.03.2008. godine. Na temelju **samo jedne primljene ponude** zaključeno je ugovora po osnovu 7 LOT-ova, na temelju **dvije primljene ponude, od kojih je samo jedna bila prihvatljiva** zaključeno je ugovora po osnovu 6 LOT-ova. Razlog za ovako mali broj zainteresiranih ponuđača (i ako se radi o velikim vrijednostima ugovora), su tehnički i/ili profesionalni uvjeti doneseni i objavljeni u tenderskoj dokumentaciji za izvođenje radova.

Citiramo sporni uvjet iz tenderske dokumentacije:

III.8. Uvjeti za učešće-tehnička i/ili profesionalna sposobnost (član 26 ZJN)

- **iskustvo u ulozi izvođača na redovnom održavanju magistralnih cesta u posljednjih 5 godina.**

I ako je otvorenim postupkom zadovoljen princip transparentnosti u provođenju javne nabavke, mišljenja smo da je navedenim uvjetima tendera, predodređeno, odnosno dana mogućnost samo dosadašnjim izvođačima radova na redovnom održavanju magistralnih cesta (ili izvođačima radova na održavanja magistralnih cesta drugih država-gdje su mogli ostvariti navedeno iskustvo), da učestvuju u natjecanju. Ne možemo potvrditi da je zadovoljen princip konkurentnosti (što je suprotno članku 22. točka 3 Zakona o javnim nabavkama u BiH, koji nalaže da minimalni kvalifikacionni uvjeti ne smiju imati ograničavajući efekat na konkurenciju) ako se traži iskustvo **na redovnom održavanju magistralnih cesta u posljednjih 5 godina.** Ovako utvrđeni uvjeti doveli su do toga da je sa jednim ponuđačem zaključen ugovor po osnovu održavanja cesta za 5 LOT-ova, (Ceste d.d Mostar – koji je dobio da održava magistralne ceste u dužini od 814 km ili 39,9%. Odbijene su ponude ponuđača, kao tehnički neprihvatljive ponude iako su ponudili znatno nižu cijenu jer nisu ispunjavali navedeni uvjet.

Uprava obrazlaže, svjesna da navedeni kriteriji ne osiguravaju konkurentnost obvezom da se primjeni Pravilnik o održavanju javnih cesta (Službene novine br.48/03; 59/06; 18/07; 28/07), koji navodi navedene kriterije. Međutim, takvo obrazloženje nema uporišta u navedenom Pravilniku. Navedenim Pravilnikom se omogućava učestvovanje u konkurenciji za održavanje magistralnih cesta većeg broja učesnika, već što je omogućeno tenderskim uvjetom.

Citiramo uvjete navedene u Pravilniku:

„Izjava o godišnjoj realizaciji za prethodne tri godine, za iste i slične vrste poslova redovnog održavanja i zaštite **javnih cesta**“, a ne magistralnih kako je navedeno u tenderskoj dokumentaciji.

„Referensna lista za prethodnih pet godina, za iste poslove redovnog održavanja i zaštite **javnih cesta**“.

Prema Zakonu o cestama FBiH („Službene novine FBiH“ broj 6/02) stoji: citiramo:“ **Javne ceste**, zavisno od njihovog društvenog, gospodarskog i teritorijalnog značaja, kategoriziraju se u **magistralne, regionalne i lokalne ceste, kao i ulice u naseljima i gradovima.**“

U Tenderskoj dokumentaciji za pružanje usluga nabavke i transporta soli do punktova za zimsko održavanje cesta na teritoriji Federacije BiH za zimu 2008/2009. godinu, koja je podjeljena u 2 LOT-a: LOT 1: 12.000 tona soli NaCl i LOT-2: 350 tona soli CaCl₂ također, je objavljen slijedeći kriterij u tenderskoj dokumentaciji (vrijednost zaključenih ugovora je 2.124.211 KM)

Citiramo dio uvjeta iz tenderske dokumentacije:

„Uslovi za učešće-ekonomska i finansijska podobnost (član 25 ZJN)

. . . . .udio predmeta nabavke (sol za ceste Na Cl i CaCl₂) u ukupnoj godišnjoj realizaciji ponuđača, treba biti minimano 70% od ukupne realizacije svih srodnih roba (minimalno 2.100.000 KM, odnosno 700.000 KM samo za LOT 2).

Revizorski tim ne može potvrditi da je u naprijed navedenim slučajevima zadovoljen uvjet članka 25. Zakona o javnim nabavkama, koji navodi da se u tenderskoj dokumentaciji „ Ugovorno tijelo utvrđuje minimalne uvjete glede ekonomske i finansijske podobnosti kandidata ili ponuđača i da je zadovoljen uvjet članka 26. navedenog zakona, koji navodi da ugovorno tijelo utvrđuje minimalne zahtjeve glede tehničke odnosno profesionalne sposobnosti kandidata ili ponuđača. Naime, navedeni kvalifikacionni zahtjevi su u

suprotnosti sa odredbama članka 22. točka (3) Zakona o javnim nabavkama BiH, koji navodi da kvalifikacioni uvjeti ne smiju imati **ograničavajući** učinak na konkurenciju.

Preporuka:

Uprava je dužna obezbjeđiti konkurentnost u postupku nabavke i pritom poduzeti sve potrebne mjere kako bi se osigurala pravična i aktivna konkurencija među potencijalnim dobavljačima, uz ostvarenje jednakog tretmana i nediskriminacije i transparentnosti, sukladno članku 1; 22; 25 i 26. Zakona o javnim nabavkama BiH.

5.10 Vanbilančna evidencija

Vrijednost vanbilančne evidencije na dan 31.12.2008 godine iznosi 204.438.672 KM, od čega se na projekte odnosi 193.208.734 KM, na sredstva na posebno otvorenim računima 7.315.930 KM, na ulazni PDV 3.648.886 KM i na date avanse 265.119 KM

Direkcije cesta na vanbilančnoj evidenciji iskazuje projekte koji se financiraju iz Proračuna FBiH. Projekti se vode vanbilančno iz razloga što je Direkcija cesta zadužena od osnivača samo za njihovu implementaciju. Najvažniji projekat je autoput Zenica - Sarajevo koji nije u nadležnosti Direkcije cesta. Vlasnik ovih projekata je Vlada FBiH koja ih i financira. Radi toga se u Direkciji cesta evidentira samo realizacija projekata i novčana sredstva za njihovu realizaciju.

Sredstvima na računima raspoložu Federalni ministar prometa i komunikacija i direktor Direkcije cesta.

Projekti koji se vode u vanbilančnoj evidenciji odnose se na:

5.11 Projekat auto ceste Zenica – Sarajevo

Ovo je najveći projekat koji je podijeljen na četiri dionice. Sredstva za financiranje ovog projekta do sada je obezbjeđivala Vlada FBiH. Prva i druga dionica okončane su i puštene u promet. U prvu dionicu Podlugovi- Jošanica uloženo je 72,3 miliona KM, a u drugu dionicu Visoko – Podlugovi uloženo je 56,8 miliona KM. U treću dionicu Dobrinja-Visoko, uloženo je 52,9 miliona KM, a u četvrtu dionicu uloženo je 1,2 miliona KM.

I pored toga što je osnovano posebno pravno lice za izgradnju i upravljanje autocestom, Vlada FBiH je Odlukom V broj: 498/07 od 27.07.2007. godine zadužila Direkciju cesta da u ime nje i Federalne agencije za izgradnju, upravljanje i održavanje autocesta izvrši poslove rješavanja imovinsko-pravnih odnosa na četvrtoj dionici Kakanj- Visoko, poddionica Kakanj- Dobrinje. Za ove namjene doznačeno je 2.000.000 KM.

Pored evidentiranja utroška novca po projektima Direkcija cesta izvještavala je redovno Vladu FBiH o realizovanim i utrošenim sredstvima za izgradnju autoceste zaključno sa 31.12.2008. godine.

5.12 Obilaznica Sarajevo

Izgradnja Sarajevske obilaznice od Jošanice do Vlakova je projekat iz 2005. godine. Projekat se najvećim dijelom financira iz kreditnih sredstava koje je BiH po osnovu Ugovora o financiranju pod nazivom «Bosna i Hercegovina-Projekat cesta» dobila od Evropske investicijske banke, a ostatak iz Budžeta FBiH.

Sa 31.12.2008 godine, u ovaj projekt utrošeno je 9.810.371 KM, od čega se najveći izdaci odnose na troškove eksproprijacije.

6. KOMENTAR

Klijent se u ostavljenom roku očitovao na Nacrt izvjeća o reviziji finansijskih izvješća.

Primjedbe smo s pažnjom razmotrili i opravdane ugradili u Konačno Izvješće o reviziji finansijskih izvješća.

Nismo mogli prihvatiti iznesene primjedbe vezane za tehničku službu i njenu potrebu klasificiranja ulaganja u cestovnu infrastrukturu. Mi ukazujemo Upravi na potrebu razvrstavanja ulaganja na troškove i investicije, a ne ko to treba uraditi. Posebnim dopisom šire su pojašnjenje sve iznesene primjedbe.

Voda tima:

Direktor Sektora za finansijsku reviziju javnih poduzeća :

Ismeta Junuzović dipl.oec.

Mira Pažini /revizor, dipl.oec

Član tima:

Nidheta Mlivić, mlađi revizor, dipl.oec.